

Remissyttrande avseende slutbetänkandet En ny viltförvaltningslagstiftning (SOU 2025:125)

Norra Skog är en skogsägarförening som ägs av 27 000 enskilda skogsägare med ett samlat skogsinnehav på 2,2 miljoner hektar skogsmark i de fyra nordliga länen. Föreningens huvudsakliga uppdrag är att företräda det privata enskilda skogsbruket, driva egen skogsbruksverksamhet och produktion i egen industri samt virkesförmedling av skogsråvara till extern industri.

Sammanfattning

Norra Skog välkomnar ambitionen att modernisera viltförvaltningslagstiftningen och skapa ett mer sammanhållet och tydligt regelverk. En väl fungerande viltförvaltning är en grundförutsättning för ett hållbart skogsbruk och för möjligheten att uppnå såväl produktions- som miljömål i skogen.

Samtidigt ser vi behov av betydande förtydliganden och förstärkningar i förslaget. Särskilt viktigt är att lagstiftningen tydligt utgår från att skador och olägenheter orsakade av vilt ska hållas inom accepterade nivåer. För Norra Skogs medlemmar är dagens viltskador ett konkret och omfattande problem som påverkar både ekonomi och möjligheten att bedriva ett aktivt skogsbruk.

Vidare behöver myndigheternas roller och ansvar förtydligas, särskilt när det gäller att förebygga och hantera viltskador. Regelverket måste också säkerställa att beslutade åtgärder, såsom avskjutningsmål, får faktisk effekt. Samtidigt måste förutsättningarna för en effektiv och praktiskt fungerande jakt förbättras.

Slutligen behöver regler om sekretess av områden som har registrerats för jakt på älg eller kronhjort kompletteras med ett undantag för markägare vars fastighet ligger inom området.

3. En ny viltförvaltningslagstiftning

Norra Skog tillstyrker utredningens förslag att införa en ny viltförvaltningslag och en ny viltförvaltningsförordning som ersätter nuvarande jaktlagstiftning. Vi delar bedömningen att de nya benämningarna bättre speglar lagstiftningens innehåll och att en översyn är väl motiverad.

Samtidigt vill vi betona att lagstiftningens framgång ytterst avgörs av hur den fungerar i praktiken. För de enskilda markägare som utgör en av grundpelarna i svenskt skogsbruk är det avgörande att regelverket är tydligt, förutsebart och möjligt att tillämpa i vardagen. En lagstiftning som inte leder till faktiska förbättringar i fält riskerar att förlora sin legitimitet.

4. Viltförvaltningens syfte

Norra Skog delar inte fullt ut utredningens förslag till formulering av viltförvaltningens syfte. Även om vi instämmer i att förvaltningen ska omfatta både bevarande, brukande och skadebegränsning, anser vi att relationen mellan dessa delar behöver tydliggöras.

Det måste klart framgå att omfattningen av skador och olägenheter orsakade av vilt sätter ramarna för förvaltningen. Brukande och främjande av viltstammar kan inte ske oberoende av tillgången på betesresurser eller på bekostnad av skogsproduktionens förutsättningar.

För Norra Skogs medlemmar är detta inte en teoretisk avvägning utan en praktisk verklighet. Höga viltskador påverkar trädslagsval, föryngring och tillväxt och därmed även skogens långsiktiga värde och klimatnytta. Viltförvaltningens syfte bör därför tydligt ange att skador ska hållas inom fastställda och accepterade nivåer. Norra Skog ställer sig bakom Skogsindustriernas förslag till formulering av viltförvaltningens syfte:

"Syftet med viltförvaltningen ska vara att bevara de inhemska viltarterna, säkerställa att skador och olägenheter orsakade av vilt hålls inom ram för uppsatta mål samt främja ett hållbart brukande av vilt som resurs".

4.2.2. Främja ett hållbart brukande

Norra Skog delar uppfattningen att viltet utgör en viktig resurs, men anser att beskrivningen av vad som utgör ett hållbart brukande behöver utvecklas.

I praktiken är det centrala inte att definiera ett abstrakt "överskott" av vilt, utan att säkerställa en fungerande balans mellan viltstammar och fodertillgång. När denna balans inte upprätthålls, vilket dagens skador tydligt visar, uppstår betydande problem för skogsbruket.

För familjeskogsbruket är förutsättningarna särskilt tydliga: ett hållbart brukande av vilt kan endast uppnås om skadorna hålls på en nivå där det är möjligt att föryngra skog utan omfattande skyddsåtgärder och merkostnader. Norra Skog anser därför att Naturvårdsverket bör tilldelas ett uppdrag att verka för minskade skador, bland annat på skog och gröda, orsakade av vilt.

4.2.3. Begränsa skador och olägenheter orsakade av vilt

Norra Skog välkomnar att utredningen tydligt lyfter fram jaktens betydelse för att begränsa skador. Allmän jakt och populationsreglerande jakt är centrala verktyg i förvaltningen.

Samtidigt konstaterar vi, i likhet med tidigare bedömningar, att nuvarande åtgärder inte är tillräckliga för att nå uppsatta mål. Viltskadorna är fortsatt för höga, vilket visar att det finns brister i både styrning och genomförande.

För att uppnå en fungerande balans krävs därför både effektiva jaktformer och ett system som säkerställer att beslutade åtgärder verkligen genomförs.

Skydds jakt

Norra Skog tillstyrker ambitionen att förenkla möjligheterna till skydds jakt när vilt orsakar eller riskerar att orsaka skada. Det är också positivt med förändringen från "allvarlig skada" till "skada".

Samtidigt är det avgörande att regelverket utformas så att det verkligen fungerar i praktiken. Om bestämmelserna ger ett alltför stort utrymme för tolkning riskerar de att skapa osäkerhet och fördröja nödvändiga beslut.

Beslut om skydds jakt måste baseras på den faktiska situationen vid ansökningstillfället och möjliggöra snabba och effektiva åtgärder. För markägare med begränsade resurser är detta avgörande för att kunna hantera skador i tid.

7.12 Viltförvaltningsavgift

Norra Skog tillstyrker förslaget om en viltförvaltningsavgift och ser behovet av en långsiktigt hållbar finansiering av systemet.

Samtidigt delar vi uppfattningen att viltförvaltningen är ett samhällsintresse och att finansieringen därför inte enbart bör vila på jägare eller enskilda aktörer. Ett ökat statligt ansvar för finansieringen är motiverat, särskilt mot bakgrund av de breda samhällsintressen som påverkas.

12. Sekretess

Norra Skog tillstyrker att vissa uppgifter kan omfattas av sekretess, men anser att regelverket måste utformas så att det inte försvårar för markägare att få information om den egna fastigheten. Uppgifter om till exempel kontaktpersoner för områden registrerade för jakt på älg eller kronhjort behöver finnas tillgängliga för markägare inom dessa områden, för att markägare ska kunna ta ansvar och vara delaktiga i viltförvaltningen. Norra Skog ställer sig bakom Skogsindustriernas förslag till formulering av undantag:

Sekretessen enligt andra stycket 3 gäller inte i förhållande till den som är ägare till en fastighet i ett område som har registrerats för jakt på älg eller kronhjort, i den utsträckning uppgiften i registret avser det område där fastigheten är belägen.

Tillgång till sådan information är central för att kunna planera både jakt och skogsbruk, och är särskilt viktig vid exempelvis generationsskiften eller fastighetsöverlåtelse.

Skogsägarnas perspektiv

För Norra Skogs medlemmar är viltet en viktig resurs och en självklar del av ett levande skogslandskap.

Vi vill ha livskraftiga viltstammar, samtidigt som det måste finnas förutsättningar för ett aktivt och lönsamt skogsbruk. Dessa mål står inte i motsats till varandra, men förutsätter en fungerande viltförvaltning där balans uppnås mellan viltstammar och skog.

En sådan balans är avgörande för att kunna nå både produktionsmålen och miljömålen i skogen, liksom för att säkerställa skogens långsiktiga bidrag till klimatnytta och landsbygdsutveckling.

Sammanfattande ställningstagande

Norra Skog tillstyrker införandet av en ny viltförvaltningslagstiftning, men anser att förslaget behöver stärkas i centrala delar.

Avgörande är att lagstiftningen tydligt utgår från behovet av att minska viltskador, stärker markägarens roll och säkerställer att viltförvaltningen fungerar i praktiken.

Endast då kan vi uppnå en långsiktigt hållbar balans mellan viltstammar och skogsbruk – en balans som är nödvändig för ett livskraftigt familjeskogsbruk i hela landet.

Karin Nolén
Näringspolitisk strateg

Stig Högberg
Styrelseordförande Norra Skog